

REVISTA RADIOSCOLA TEXTS COMPLESSIVS

EDIZIUN DELLA CUMINONZA RADIO ROMONTSCH / PUBLICAZIUN DELLA CUMISSIUN RADIOSCOLA

Redacziun: Alfons Maissen

Stampa Tagblatt Cuera

EMISSION 1. 3. 66 — 14.30-15.00 h

Compara sis gadas, ils meins
d'october tochen mars Nr. 57

CURO MANI, SAN MUREZZAN

Humor an vischnànca

Tgears sculars,

Avànt anzatge ons veiu fatg egn spassageada cun egn amitg da la Bassa tras las vischnàncas da la Sutselva par fotografar tgeas viglias. Que amitg, egn grànd talent da lungaitgs, à ear amprieu rumantsch, a parquagl gizava'l las ureglias an mintga giassa a sen mintga plaza. Mo igl eara egn gi da far fagn, a la glieud veva nigra peada par far grànds raschienis. Tgi cureva cun la furtga, tgi cuagl rasti; purs moderns manischan lur tractors, quels mains moderns la manadira, a la furtegn da betga rivar sut tetg cun la racolta savevign liger sen mintga fatscha. Pussar fuss sto putgieu. La suleta ustreia da la vischnànca eara sarada: tut segl füns, tge ca veva tgombas a bratscha. Mieus amitg da la Bassa eara ampo surprieu da quella preascha ad à getg da que schmatgieu: «Las vossas vischnàncas en beallas, mo sco sa quella glieud viver sequa suron sainza humor?» — A d'unviern e'gl bagn ànc mender, cur ca tut para sataro ala nev, ad igls purs sean se la pegna a fan calenders. Jou stund mal par vossa glieud». — Ad el à zito igl scrivànt vadés Alexandre Vinet:

La tristezta e la mort da l'olma,
la legreia e sia veta.

Jou ve scho ir tras igl tgieu igls seas plets a gli ve do raschùn. Mo jou ve betga scho valer, c'igl humor segi mort or alas nossas vischnàncas, ni da stad ni d'unviern. Tgi ca va cuagl tram tras egn da noss martgieus svizzers, veza poc oter ca tscheras sainza humor — a tutezna fussigl fòlz da pratender c'igl deti nign humor agls martgieus. Jou ve alura antschiè a ruschanar agli amitg da la Bassa digl noss humor — ad anzatge daquegl lessiou ear ruschanar a vus, tgears sculars.

Antschiè veiu cuagl humor da ple bòld. Igl humor sa me viver an cuminànza; mora leza, scha mora ear igl humor. Cunzund igls mats a las matàns vevan da tschels ons egn beala cuminànza. Igl gi da San Stiefen, peia igls 26 da dezember, vagnevan igls mats

da 16 ons cumpros aint ala «Cumpagneia da mats». Els vevan da pajear igl vegn ca vagneva bavieu cun quella caschùn. Mo me cuagl pajear earigl betga fatg: Mintegn veva da saglir sur la «scù» or, veva peia da far examen. Que usit viva par part ànc oz. Suainter stuevan igls «novs» ir tier tut las matàns ad anvidar ellas a bal. Mintga mata cuseva alura egn pindel da calur ve da la scù a deva anzatge da bien aglis mats giuvens, segigl rasoli near bumass a peta. La sera devigl egn tarment bal da cumpagneia. Ear igls unfants vevan igl dretg sen tres sòlts avànca ir a litg. Eandas oravànt salagrava tut la vischnànca sen quella feasta, ad a tgea mussavan las mamas da saltar aglis fegls a feglias: polcas, valzers, mazurcas a schotischs. Cunzund igl valser fageva mal igl vainter a blears, ascheia ear agli Gieri digl Bot, schanus dastgagn crer agli poeseia digl Schamùn Mani barmier:

CANZUN DA SOLT

Gieri digl Bot eara ieu a saltar
cu la Mareia digl Peader cumpar;
a la Mareia, gl'e betga tgi sa,
veva'l bugent, dad eandas annà.

Ussa antscheva'l, egn dus tres,
a gest gli zap'ampo fearm giopigls pes
sen dus flsgiazla, sco quegl fa mal:
Fussiou ampo betg id'oz a bal.

Gieri sastgisa, vean cotschen sco'gl fia,
schmaladiu valser à'l saimper tamieu,
schotisch, mazurca, quegl ear'igl sieus sòlt,
valser tameva'l, sco'gl sglatsch tem'igl tgòld.

Mo la Mareia gli à getg:
Valser mi ple, mi ple gest igl ple fetg,
valser pretendiou digl mieus marus,
temas igl valser, saras mai mieus spus.

Schamùn Mani

La musica da sòlt vagneva se da Wallenstadt: clarineta, geia a tschelo. Igl Schamùn Mani scriva an egn poeseia:

Igls musicànts da Wallenstadt,
els rivan questa sera.
Tge amparnevla novitad,
mo e'la propi vera? (ad ascheia anavànt).

Trànter igls tres sòlts ca sudevan anzemen navan
igls peers a bratsch an rudi tras la sala a cantavan
canzünetas, c'igl Tumasch Dolf â ple tard rimno.
Par sameglia:

Sun staus orase Veulden par amprender
da taner casa,
ve vieu blearas bealas, la mia cara ânc buc.

Near egn'otra:

Mia sor'ei maridada sinsum in casti,
ha prieu in schneideret ca po buc sul Rein vi.

Igls musicànts prandevan sei quella melodeia ad
improvisavan egn sòlt. Ascheia nava quegl tuta notg.
Da measanotg devigl igl cafe, alura navigl anavànt
toca l'oter gi da miezgi.

Ear ainta Farera devigl egna bùna musica da sòlt —
els fagevan parfignt sez las geias (blears dad els
earan vaschlers a savevan sco ziplar igl len). Igl
davos bùn geier da Farera e sto igl Gionet Füm-
berger, mort digls 1940. Cur ca'l sunava, amblidava'l
igl mund. Cugl caltgogn deva'l igl tact sen la mesa,
ca mi'tata stueva adigna amprastar par tschantar
sessur la musica. Igl magiol vegn sut la sutga digl
Gionet balinava aschi fearm, c'igl vegn cureva or
a nà sut igl caltgogn. El lamgneava igl plat da la
mesa, a toca la damàn vev'igl caltgogn tgavo aint
egna detga rusna an l'essa. Nus gevan ad ella suain-
ter la «mesa digl Gionet». Egn on avànt la si'mort
veiou ânc gieu la furtuna da sunar anzemen cun el
a seas musicànts egna notg antiera. Tut igls sòlts
vigls saveva'l ordafora. Jou cre betg ca'l savevi liger
notas. Ple tard veiou ear fatg egna poeseia an sia
mimorgia.

IGL BAL DA LA FARERA

Tearla tge canera
segl bal da la Farera,
cotschens da calira
mats a matas fan lur pass;
tearla tge canera
segl bal da la Farera,
mamas a bargeada,
tats a tatas lur spass:

Anturn ad anturn
toc'igl mund e sturn,
fidirom a duldeldi,
anturn ad anturn
toc'igl mund e sturn,
nuss Gionet quel sùna sei.

Geia, clarineta,
bassgeia a trumbeta
sùnan la mazurca,
polca, valser a canzùns;
geia, clarineta,
bassgeia a trumbeta
tiran, zuflan, sgartan
a stalegian sco striùns:

Anturn ad anturn
toc'igl mund e sturn,
igl calùn vut ir ord liac,
anturn ad anturn
toc'igl mund e sturn,
noss Gionet quel spida fiac.

Tgasper cun Mareia,
Pader cun Turteia
saglian a zapegnan
a givlan da puder;
Gion cun Mariana,
Tieni cun Susana
sòltan cun careztga
a targlischan digl plascher:

Anturn ad anturn
toc'igl mund e sturn,
toc'igl tgatscha puspe gis,
anturn ad anturn
toc'igl mund e sturn,
noss Gionet vean mai unfis.

Tge don c'igl deva ânc betga pindels da magnet —
las melodeias digl Gionet en idas a pearder. Mo par-
suainter lainsa tarlar egn sòlt c'igl Tumasch Dolf â
suno igl davos tains da si'veta pigl pindel digl sieus
amitg Steafan Loringett.

Igls ampren 13 gis digl on navan igls mats tier las
matàns a far Biermàn. (Que usit e ear ânc betga
mort or). U c'igls mats navan an trieps mintga sera
tier egn'otra mata par ansagear rasoli a pàn cun
péra, near ca las matàns samatevan anzemen par far
giastareia par tut igls mats da la vischnànca cun
cafe, peta, liongias ad ânc blear oter. Qua vagneva
canto, talatgieu a do sgnocas — mintga vischnànca
veva egn near dus humorists ca savevan taner curt-
ureala uras ala lùnga — ad egnqual poetùn near
poetign ligeva avànt egna poeseia humoristica ca'l
veva fatg aposta par quella serada.

Igl far Biermàn calava da Biermàn vigl, vut gir igls
13 da schaner, mo igl ir a tarmagl nava anavànt tut
unviern, cunzund las seras da la sonda a dumeingia.
Ad egna canera anturn igls mugregns toca measa-
notg. La canzùn «Giuvens mats a ménders eara» nus
ragorda lândervei. Ear quella â'l igl Tumasch Dolf
spindro da la mort.

CANZUN POPULARA DA SCHONS

(Rimnada da Tumasch Dolf)

Giuvens mats a menders eara, ju - ju - juriti
tuta notg fagiànt canera, ju - ju - ju.

La vischnànca da quels plira,
sco sch'els fussan naradira,

Giozan, sòltan, tgartas datan,
ad a tgeasa mena statan,
Las matàns cun lur palutas,
an cushegna fan pistetas,
Gezan sei las lur ureglias,
tgi ca passa ver marveglias,
Las schnadregnas fussian bûnas,
mo ellas taglian tut a scrotas,
Las tissûnzas fussian bûnas,
mo ellas tgapan savens lunas,
Metan la cualpa ve digl filar,
par c'i setgan savilar,
Igls calgers quels fussian bûns,
taglian or cun grând quito,
par c'igl vânzî ànc ampo;
quegl ca vânzâ salvî els.

(Stiva da filar)

Tgi ca nava an otras vischnâncas a tarmagl, lez ristgeava magari da tgapar fridas near da vagnir bugnieu agl begl da la turvasch, scha'l pajeva betg egnâ taxa aglis mats. Ear tgi ca nava sulet a tarmagl, ristgeava da tuta sorts malamparnevladads. Egnâ canzûn, ear rimnada da Dolf, nus dat novas d'egn tal.

JOU MAVÀ DA STGIR A DA NOTG
(Rimnada da Tumasch Dolf, 1889—1963)

Jou mava da stgir a da notg
la notg, quell'eara tant stgira,
schneladi beladi hopsasa,
c'ign vazeva betg egn crap.
Jou mav'avânt gl'esch da mia tgeara
igl esch quel eara sarausa,
schneladi beladi hopsasa,
qua stuev'jou star a spluntar.
Ellas vagnevan giou tutas tres soras,
la giuvna quell'eara la beala,
schneladi beladi hopsasa
quegl eara mia marusa tgeara.
Ellas manavan me sei davos mesa,
mi devan da mangiare,
schneladi beladi hopsasa
ad ear egn cruac cun vegn.
Ellas manavan me senzum la tgesa,
tartgeval dad ir a durmire,
schneladi beladi hopsasa
spurnavan me or da barcûn.
Jou gniva giou sen egn crap,
rumpeva la tgomba dretga,
schneladi beladi hopsasa,
a quegl ainten duas parts.
Jou steva ànc sei a mava
antupav egnâ femna veglia,
schneladi beladi hopsasa,
spurnava me egn toc sut veia.
O Dieu, sch'igl va schia cun me
a tarmagl vomt jou betg ple,
schneladi beladi hopsasa,
a tarmagl vomt jou betg ple.

(Stiva da filar)

Igl fuss ànc da gir blear sur digl sulaz da la giuvan-tetgna carschida: da schlitedas, digl far igl rudi a dar a gearlas da Pastgas, ear puspe cun egn'orainfra marena da mats a matàns, cun castognas a groma; quels ca vevan pears la partida da gearlas stuevan pajear ella. A da cumegn anvidava mintga mat egnâ near duas matàns, a las cumpagneias da las vischnâncas navan a bratsch davo la music a la dartgira cun givels a caneras. Schamûn Mani â dascret quella feasta ala si'canzûn da cumegn:

Dumeingia nainsa a cumegn,
l'antiera cumpagneia,
cun la bandiera oravânt,
nus tuts egnâ canzûn cantânt,
cantânt cun alegreia.
Duas matas veiou anvido,
duas matas or da blearas,
egna par bratsch, quegl va stupent,
ad amaduas ve jou bugent,
ad amaduas en tgearas.
A Donat en segl plaz cumegn
las essas angutadas,
a quest a tschel cuql cor riaint
el stevg'egn pled d'angraztgamaint,
parolas bagn furmadas.
Mo tgi c'i fetschan president,
quegl e a mei tutegna,
la sera nainsa nus a bal
u cun, u sainz'egn nov mastral,
tutegna bagn paregna.

Da cumegn vevan igls giuvens a las giuvnas ear caschûn d'amprender d'ancanuscher quels da las otras vischnâncas — a ziclavon egn l'oter cun da tuta sorts sgnocas:

Quels da Ziràn curan suainter ad egn tgân
par egnâ crusta pân.
Quels d'Andeer van senzum igl clutger
par la marena digl purtger.
Quels da Pignia van tragl fia
par egn tschadûn latg buglieu.
Quels da Casti fan igl rudi cuql purtschi.
Quels da Fardegn van sepigl tgamegn
par egn glas vegn.
Quels da Vargistagn zupan igls ovs agl fagn.
Quels da Lon lavuran tant sco i pon,
a quels da Maton fan quegl c'i ston.
Quels da Pazan sastgavazan.

La lavur segl fûns meta egn tearm agli veta da cumpagneia, a da stad â nign peada par tarmagl a feastas. Mo igl humor viva anavânt. Anzatge da rir datigl adigna. Egn tavrer turnava la sera cun las tgoras a veva igl tgieu plagn nodas; crapa eara cuzlada da surangiou. Ign â saprieu putgieu dad el ad amparo, sch'igl fetschi mal. El â do par rasposta: «Bien ca ve gieu la tgapeala agl satg, quegl vess do egnâ beala!» — Egnâ vischnâncâ veva egn bûn tgavrer, mo el saveva betga vurdar sen l'ura. Ign stueva meter ad el egn svegliaregn agl satgcadoss, a cur ca lez scalinava vagneva'l cun las tgoras. Egn

gi â egn lumpazi drizo igl svegliaregn sen las endesch. Tge davainta? Cur c'igl tuca da miezgi vean noss bün tgavrer a tgea cun las tgoras! Veta da pastur e betg adigna veta da signur, sco'gl stat alas canzuns.

Ad ussa lainsa ànc ir ampo se d'acla. Quegl e las vacanzas par umens a matatschs, par far raschienen se la pastira a cunzund la sera, cur ca tut satgata an egn tigia par dar a tgartas a par tarlar igl batarliez digls humorists. Tut vean landarvei: igl humor an scola, igl humor da maliter, da la tgatscha, igl humor an baselgia. — Egn surmester leva musar da far quents ad egn scular ampo dir. «Scha tieus bab â 7 nursas a venda 3, scha quântas â'l ànc?» — «Ah, mieus bab venda uon nignas nursas», gi'l igl scular. — «Quegl po bagn easser, mo lainsa meter a gir ca'l vendi tres — quântas vânzan ànc?» — «Na, jou se ca'l venda betg!» — — Egn inspector da scola â amparo aglis sculars: «Tgi sa numnar a mei egn biestget ca saruschna se la teara?» — Igl Luzi tean sei igl det: «Igl vearmet». «Bien», gi'gl inspector, «a tgi sa ànc egn biestget ca saruschna sela teara?» — «Sa nign?» — Tuts sean qua sco mets. «Tgi sa?» — Igl Luzi tean puspe sei igl det. «Aha, scha gi peia tei!» — «Anc egn vearmet!» — — Egn'eada da tarvaschegns vevigl do egn lûnga discussiun parved'egna tgossa da poc. Mintgegn veva egn'otra ideia: igl mastral, igl docter da gliend ad igl docter da biestga, igl surmester pensiuno a quel an ufezi — ad ànc egn peer oters umens da pesa. Anzacuras gi'l igl Toni da la Meia: «Jou cre ... igls ple pardearts ten quieu quersera ...» — Egn pur veva egn fegl a leva schar far scolas quel. Igl surmester â scunzaglieu digl studi a managieu, quegl drovi fri blear. La rasposta digl pur: «Fri blear? Basta, mieus fegl sto vagnir pardicant, a sch'igl custass 100 frâncs!» — — Egn pur veva egn famegliet, a taneva pletost curt el davo la mesa. — «Vol pân, buab?» — «Ea». — «Buab, vol pân?» — «Ea». — «Gi buab, vol pân?» — «Na». — «Scha gi, cign odi!» — — Egn da Schons eara ànc mena sto davent. Egn gi veva'l dad ir ora Runtgaglia a vender vascheala da len. La sera turna'l a tgea a gi a si'mama: «Sund sto oranzum igl mund, a plenator eara ànc egn clavo». — — Natiral vean ear la tgatscha lândarvei. Mo nus lagn sacuntantar cun egn poeseia digl Schamûn Mani sur d'egna tgatscha da muntanealas.

IGL GIACAN MELTGER

(Schamûn Mani 1877—1942)

Igl Giacan Meltger, frânc a ver,
dad amaduas Fareras
ear'el igl miglier catschadur,
fascheva poc caneras.

El nava sei a suravei
a giou ancûnter Schmoras,
catschava muntanelas là
a betga las ple poras.

Qua veza'l egn, poc davent
digl stavel sut las Crestas:
el mira — tira — tratga bagn:
te, te, quel'ea mi restas.

Mo sen igl plûnt, ampo plenvei
— o povera svantira —
qua dat egn piertg digls pes ansei
amiez quella planira.

Igl Giacan fui uss tant sco'l po,
el trembla sco la figlia.

Dad ir a tgatscha ve Surses
â'l pears dantant la viglia.

Suainter eandas turna'l per
cun la cunzientzga greava;
dumonda igl pastur, scha bagn
ligiou tut sânc el veva.

A sco'gl pastur gli gi caschei,
el digl plascher targlischa.

Clamant: «Dieus se ampo ludo!»
va'l giou ancûnter tigia.

Da spira tema vev'igl piertg
fatg egn tal'cumpetga,
mo ussa nava'l sânc a frestg
gnurnant or par la tschetga.

Se d'acla ston igls buabs, ca maglian mintga gi groma, ear ampruvar or lur forza a vurdar tgi ca segi igl ple fearm. Els fan igl bratsch se la pastira. Tarlagn egn poeseia digl Steafan Loringett:

Gion a Clo ân satgapo,
sastiran, sastroclan,
safieran, saroclan,
tacegian a scheman
a sieuvan c'i feman.
Ad igl Gion po suraint,
ad igl Clo sto sutaint,
ad igl Gion ri da cor,
ad igl Clo varda por.

Mo betg adigna e'l igl ple fearm ear igl ple scort. Egn â la forza agl tgieu, l'oter alas tgombas. Igl Gion Uari digl Pat veva d'ir giou an vischnânc par pân a tubac ad escha. Escha eara que schvum c'ign duvrava ple bòld par anvidar la pipa near anzuma par far fiac.

PAN A TUBAC AD ESCHA

Gion Uari digl Pat eara lûng a spatlo,
igl ple fearm digls matatschs an vischnânc,
clamava glis oters, cu'l ear'an tganvo:
«La forza, la forza vus mânca!»

Bugent saludava'l ca'l segi canûn,
igl oters me pops an tegna,
el porti butschacs a ziment a sablûn,
ad ora Tusân egn satg fregna.

Mo mender stevigl cu'gl sieus tscharvi,
glez fov'egna povra listorgia,
amblidava la fôltsch, igl cuzer, igl rasti,
el veva zund schleata mimorgia.

Sed acla sieus bab â clamo la damân:
«Oz vas tei ànc giou an vischnânc,
igl tubac e schino a schino e'l igl pân,
a l'escha, l'escha nus mânca».

Mo prend'egn pulpier a noda sei tut,
cu la ti' masiravla mimorgia! —
Mo Gion Uari bi cura sco or da tschiel rut
veiajiou tras la tessa cavorgia.

El cura a bufa, tacegia sco'gn tgàn,
a giou a giou burblatescha:
«Sto ir par tubac — tubac, escha, pàn,
par pàn a tubac ad escha».

Alura cupetga'l sur egn crap aint
a cloma: «Jou tapagnac!
Egn pled mi vean betga ple andamaint,
pàn a tubac — pàn, pàn — pàn a tubac...»

A puspe cura'l a fa igl perér,
burblota: «Tge veta da tgàn!
Mimorgia digl tschienta vut betga taner,
pàn a pàn — pàn, pàn — pàn a pàn...»

Lusch riva'l an tgeasa, da stgeala sei,
egn plùnt dat el puspe an vainter,
ad ear igl pàn el amblida vei:
«Igl luf mi cura suainter!»

Cu'l turna sed acla cugl satg vid videtsch,
el agli sieus bab declarescha:
«Va giou tez a varda, sch'ti rivas a metsch
cun pàn a tubac ad escha!» —

(Curo Mani)

Igl ple grànd problem se d'acla e bagn igl salavar.
Aua fuss avàntmàn detgadiravunda, mo ella e ple-
tost freda. Egn pur ca salavava nuvidas veva d'ir
an survetsch da militer da measa stad. «Quegl e
betga gest amparnevel par te», geva sieus vaschegn.
«An egn gro e'gl betga schliet», gi l'oter, ascheia
stosiou seglmains puspe salavar egn'eada». — Aglis
buabs ca salavan betg à'l igl Cristian Tscharner
ruschano egn'istorgia. Tarlad:

IGLS DUS TSCHUFANCELS

(Christian Tscharner, * 1908)

Igl ear'egn'eada dus buabets,
ca schevan mena lavar giou igls dets.
Segl culiez els vevan gratas,
c'ign vess savieu tschantar tgavazas,
scultrir tgavels, quegl schevan els mena,
sch'igl vevan ear aint spir crap'a lena.
Cur ca la moma vagneva cun l'aua,
par lavar giou ad els la blaua,
fugevan els giou ad ord stiva,
par betg schar far cun els laschiva.

*

Me tarlad, sco'gl e ieu cun quels:
Povers schanis en uss els;
sei segl tgieu a segl culiez
e'gl ieu liber egn murdriez,
bidalunga e sto igl tgieu plagn
da quels bestgets ca mordan bagn.
Lu da notg, cur tut schascheva
agl sieus litg a bagn durmeva:
Cu la lena, cu la crapa,
cu la mearda da la grata,

maschado cun spida bletscha
àn igls plugls fatg egna tretscha,
a cun quella àni traitg
ord igl litg igls dus matatschs,
veiadord tgombra, giouadord stiva,
giou par stgeala, or agl liber,
a sch'igl nava tut schi bagn,
fuss'ni rivos giou agl Ragn.

Cur c'i en stos giou agl noss Tit,
sur igl clavo, là sper igl suitg,
àn igls plugls lu cun da trer
paglieu aint agl rumpaner.

Igls dus buabets amiez igls pros
en tutanegna sadasdos
ad àn stuvieu tras notg a stgir
ancunter tgea cun giomers ir.

Davenda lu àn igls buabets
lavo adigna culiez a dets.

Ascheia va igl humor anavànt suron. Tgi c'â humor
porta egn spievel da calur segl nas. Par el en las
tgossas stgiras ple cleras ca pigls oters. Cun que
spievel e'l ear bün da betga ver blearas tgossas c'igls
pessimists vezan megna bagn. Umens sculos àn scret
cudeschs gross sur digl humor, sur da la comica a
sur digl rir. Egn filosof franzos, Henri Bergson,
numna igl rir igl «castitg par la stabiadad». Egn
casparet nus fa rir, parquegl c'igls seas movimaints
en stabis. Tgi ca e stabi (da tgiern near da spiern)
near tgi ca sadat da stabi, fa c'igls oters ston rir.
Igl pur cre sainz'oter c'igl sieus feigl segi bün da
stivgear pardicànt par 100 fràncs. Egn president
vischnànca geva adigna, el vigli betg c'igl deti egn
choas — el manageva egn chaos; igl sieus vèz da
duvrar plets pardearts eara stabiadad spiertala.
Bleat da quegl ca's vez udieu oz e igl schinummo
humor naiv, ascheia quel da las nursas a quel digl
vearmet. Egn furma da humor e l'ironia: Ign gi
igl cuntrari da quegl c'ign manegia. «Tei es egn beal
utschi» — e quegl egn utschi beal? «Pajear pajainsa
alura an tschiel». Egn scalem ple bass stat la satira.
Quegl e egn'ironia murdainta ca sa midar igl humor
an dispeta. Anc ple peter e'l igl «sarcasmus», egn
ironia sainza careztga, plagna da fiac a da tissi.
Quegl e forza igl humor pigls schurnalists a pigls
politicers, mo betga la madaschegna par egnà buna
vischnànca.

Par schinar la noss'emissiun lainsa ànc tarlar, tge
c'igl Gion da Plaza, igl poet da Sched, gi sur digl
humor an vischnànca:

La veta sco'la vean stos prender,
qua datigl poc ple da midar,
humor lez sa nign vender
a sa ear nign cumprar.
Humor an la vischnànca
e igl miglier spiern c'igl dat,
schiprest ca quel nus mânica
vean tut schi fred, schi fat.
Parquegl, mieus tgear tarlader
mantean tieus sàn humor,
a cu ti fas schon legher,
scha de'gl vagnir da cor.

